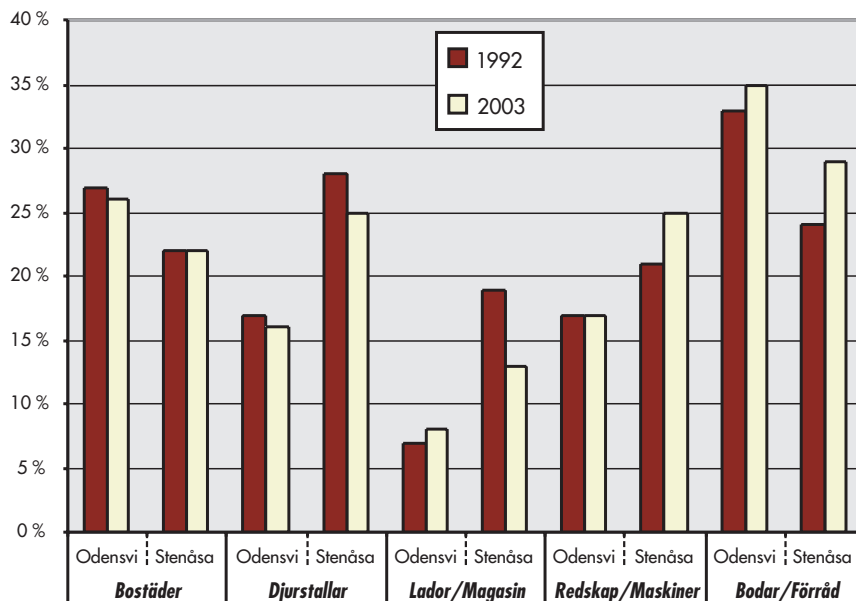

Lantbrukets byggnader i Kalmar län

Riksdagen beslutade 1990 om en ny livsmedelspolitik. Samtidigt gav regeringen Statens naturvårdsverk, Statens jordbruksverk och Riksantikvarieämbetet uppdraget att följa och utvärdera vilka effekter den nya politiken skulle få på odlingslandskapet. Projektet kallades för LiM – *Utvärdering av den nya livsmedelspolitikens miljöeffekter*. Tjugo socknar, från Övertorneå i Tornedalen till Östra Klagstorp i södra Skåne valdes ut för att undersökas ur olika aspekter. I Kalmar län är två socknar referensområden; Odensvi i norra länsdelen och Stenåsa på Öland. En av de undersökningar som LiM-projektet omfattade gällde jordbrukets byggnader. I hela landet ingick i undersökningen sammanlagt 1 518 lantbruksföretag och 15 284 byggnader. Under 2003, elva år efter den första inventeringen, gjordes en uppföljning. Man undersökte vilka förändringar som skett i byggnadernas funktion, vilka byggnader som inte användes längre, rivningar, nybyggen m.m. Byggnadernas ursprunglighet, dvs. i vilken omfattning byggnaderna fortfarande har kvar sin ursprungliga användning, studerades också.

Antalet jordbruksföretag har minskat under perioden. Förutom fortsatt strukturrationalisering förekommer nedläggningar av företag. Bostäder är den grupp som till allra största delen utgörs av äldre hus. Det är också den kategorin av byggnader som i minst utsträckning står oanvända eller rivs. I regel har de byggts bastanta samtidigt som de inte

I Odensvi socken i norra länet kan vi utläsa att bostäder och djurstallar minskat något medan antalet lador och bodar har ökat. I Stenåsa socken på östra Öland har djurstallarna och ladorna minskat i antal medan byggnader för redskap och maskiner ökat. En slutsats är att bostäderna på Öland finner nya användningar medan de successivt försvinner i Tjust. Djurstallarna minskar i båda socknarna vilket har med de få, stora enheterna att göra.

har utsatts för lika stort slitage som produktionsbyggnaderna.

Det moderna jordbrukets behov sätter tydliga spår i byggnadsbeståndet. Byggnader för jordbrukets maskiner och deras underhåll är den grupp som till största delen består av nya byggnader. Det vanligaste enskilda nybygget är maskinhallen. Nybyggena till husdjurskötsel är av flera slag, ladugårdar är de vanligaste. För ett jordbruksföretag med kreaturskötsel som driftsinriktning är det nödvändigt att uppfylla dagens miljölag-

stiftnings krav. Det är uppenbart att de byggnader som tillhör husdjurskötseln förändras mest både genom att de moderniseras och miljöanpassas.

Byggnader som helt eller delvis förlo- rat sin användning liksom byggnader som fått ändrad användning är främst byggnader för djurskötsel. Av alla oanvända byggnader har 60 % anknytning till husdjurskötsel. De byggnader som har rivits är främst ladugårdar och lador. Rivningarna har i första hand drabbat de äldre byggnaderna.